

σταγμα άνθρών εύσμων "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Συνών. *άνθόνερο 1*, *λεβάντα 2*) Τὸ δοχεῖον διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ἐπίτροπος ἐκκλησίας ραντίζει τοὺς ἐκκλησιαζομένους, περιρραντήριον Θεσσ. (Καλαμπάκ.) Συνών. *ραντιστήρι, ροδοκάννι, φωτιστήρα*. Πβ. *άγιαστήρα*.

γκιούλω ἐπίθ. ἐνιαχ. γκιούλου Θεσσ. (Μαυρέλ. Φωτειν.) Μακεδ. (Γήλοφ. Δασχωρ. Δεσκάτ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γκιούλι*.

Φιλάρεσκη γυναῖκα ἐνθ' ἄν.: *Ἡ γκιούλου μούγκι γιὰ τοῦ γκιούλ' εἶνι. Δὲ φκειάν' κᾶνα χουσμῆτ' (μούγκι = μόνον, γκιούλι = φιλαρέσκεια, ὠραιότης, χουσμῆτι = ἐργασία) Μακεδ. (Δεσκάτ.)*

γκιούμα ἡ, "Ηπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Κουκούλ.) Θεσσ. (Καρυὰ Κρυόβρ. Συκαμν.) Θράκ. (Σουφλ.) Μακεδ. (Βροντ. Κίτρ. Μοσχοπόταμ.) *γιούμα* Σάμ. (Καρλόβ. κ.ά.) *γιούμα* Σάμ. *γκίμα* Μακεδ. (Λιτόχ.) *τζιούμα* "Ηπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Θεσπρωτ. Κόνιτσ. Κουκούλ.) Πελοπν. (Σκορτσιν.) *τζούμα* "Ηπ. (Ἰωάνν. Κόνιτσ.) *ντζούμα* Πελοπν. (Μεγαλόπ. Μεσσην. Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γκιούμι* κατὰ τύπ. μεγεθ.

1) Μεγάλον *γκιούμι 1*, τὸ ὅπ. βλ., "Ηπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Θεσπρωτ. Ἰωάνν. Κουκούλ.) Μακεδ. (Βροντ. Κίτρ. Λιτόχ. Μοσχοπόταμ. κ.ά.): *Γιόμ'σα τ'ς γκιούμις ὅλις μὲ νερό Βίτσ. Πᾶρι τ' γιούμα νὰ φέρ'ς λίγον νερό φρέσκου Κουκούλ. "Εχ' νερό ἡ γκιούμα, μαρή; Κίτρ. Φέρ' μιὰ γκούμα νερό νὰ πλύνου τὰ πονδάρια μ' Μοσχοπόταμ. 2) Πήλινον ἀγγεῖον ὁμοιον πρὸς μικρὰν στάμνιν δι' ἔλαιον, ἐλαίας, τοματοπολτόν, παστὸν κρέας κ.λ.π. Σάμ. (Καρλόβ. κ.ά.) 3) Μεταλλικὸν ὑδροδόχον δοχεῖον φρέατος, *κουβάς* "Ηπ. (Θεσπρωτ. Ἰωάνν. Κόνιτσ.) 4) Ξύλινον δοχεῖον φαγητοῦ ἢ γάλακτος Πελοπν. (Μεγαλόπ. Μεσσην. Σκορτσιν. Τριφυλ.) 5) Λίθινον ἰγδῖον "Ηπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Κουκούλ.): *Φέρ' τὴ τζούμα νὰ στ'μπίσουμι τὸν καφὲ Ζαγόρ. 'Σ τοῦ χουριό μας πουλλὰ σπῖτια ἔχουν τζούμις π' στουμπίζουν τὸν καφὲ Κουκούλ.**

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Τζούμα* "Ηπ. (Κόνιτσ.)

γκιουμάκι τό, Θεσσ. (Καλαμπάκ.) *γιουμνάκι* Σάμ. (Μαρθόκ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. *γκιούμι* κατὰ τύπ. ὑποκορ. Ὁ τύπ. *γιουμνάκι* κατὰ τὸ *γιούμνα*.

1) Μικρὸν ὑδροφόρον μεταλλικὸν δοχεῖον, μικρὸν *γκιούμι 1* Θεσσ. (Καλαμπάκ.) 2) Μικρὸν δοχεῖον βουτύρου Σάμ. (Μαρθόκ.) Συνών. *γκιουμόπικο, γκιουμόπουλο, γκιουμούλι*.

γκιουμέτσι τό, ἐνιαχ. *γιουμέτσ'* Μακεδ. (Χαλκιδ.) *γιουμέτσ'* Θάσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *gümec* = κηρήθρα.

1) Κηρήθρα μελισσῶν ἐνθ' ἄν. Συνών. *μελόπιττα*. 2) Δοχεῖον χωρητικότητος μιᾶς ὁκάς ἐντὸς τοῦ ὁποίου τοποθετοῦν κηρήθρας πρὸς πώλησιν Θάσ.

γκιούμι τό, "Αθ. Βιθυν. (Νικομήδ.) "Ηπ. (Πάργ.) Νίσυρ. Χάλκ. *γιούμι* Κρήτ. *γκιούμ'* σύνθηθ. βορ. ἰδιωμ. *γιούμ'* Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Σάμ. (Μαρθόκ.) *γκιούμ'* Μακεδ. (Ρουμλ.) *γκλιούμ'* Προπ. (Μηχαν.)

γιούμ' "Ηπ. (Ριζοβ.) *κιούμι* Νίσυρ. *γκίμ'* Θεσσ. (Ἀνατολ. Νερόμυλ.) *γκιουγκιούμι* Λεξ. Βλάστ. 337, 338 Δημητρ. *γκιουγκιούμι* Λεξ. Περίδ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ. *γκουγκιούμ'* Π. Παπαχριστοδ., Χαμέν. κόσμ., 155 *gougiούμ'* Θράκ. (Σαρεκκλ. Τσακίλ.) *γκιουγούμι* Βιθυν. Πελοπν. (Λάμπ.) — Λεξ. Περίδ. *γιουγούμι* Κρήτ. *γιουγούμ'* Θράκ. (Μάδυτ.) *γκιουλούμ'* Προπ. (Ἀρτάκ.) *γκιγιούμι* Π. Παπαχριστοδ., Χαμέν. κόσμ., 84 *γκιγούμ'* "Ηπ. (Κρυοπ.) Στερελλ. (Ἀστακ.) *γιουγούμι* Κρήτ. — Λεξ. Περίδ. Λεγρ. Μπριγκ. *γιγούμι* Κρήτ. (Κίσ. Μουστάκ. Νεάπ. Ρέθυμν.) *γιγούμι* Κρήτ. *γιουροούμι* Κρήτ. (Ἄγιος Γεώργ.) *τζιουγούμι* Πελοπν. (Κερπιν.) *νιγούμι* Στερελλ. (Ἀρτοτ.) *ἄ'χούμ'* "Ηπ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *güyüm*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ *güyüm* = ὑδρία.

1) Δοχεῖον ἐκ χαλκοῦ, ψευδαργύρου ἢ λευκοσιδήρου στενὸν ἄνω καὶ φαρδὺ κάτω μετὰ λαβῆς ἢ δίωτον χρησιμεῖον διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος ἢ γάλακτος σύνθηθ. βορ. ἰδιωμ. Κρήτ. (Κίσ. Ρέθυμν. κ.ά.) Νίσυρ. Χάλκ.: *Γιόμισ'* τοῦ γκιούμι νερό γιὰ νὰ πιούμι "Ηπ. (Ζαγόρ.) *Κόμπους* νερό δὲν ἀπόμ'κι στοῦ γκιούμ' (*κόμπους* = καθόλου) Μακεδ. (Κοζ.) *Πὲ τὸ γιουγκιούμ'* μας πῖν' (πε = ἀπὸ) Θράκ. (Σαρεκκλ.) *Τοῦ κρέν'* ἡ νόνα του νὰ πάη νὰ γεμώση τὸ γκιούμι νερό (τοῦ κρένει = τοῦ λέει, νόνα = γιαγιά) "Ηπ. (Πάργ.) *Πᾶρι τοῦ γκιούμ'* κὶ τοῦ λαγύν' κὶ τραύα'ς τοῦ πηγάδ' Μακεδ. (Ρουμλ.) *Σῶρ' νὰ φέρ'ς τὰ γκιούμια νὰ πάρ'ς τοῦ γάλα* Προπ. (Μαρμαρ.) *Ἐν ἔχον μὲν γάλα οἱ κατσίκες' ἴσα-ἴσα πὺν μισάτωσε τὸ γκιούμι Νίσυρ. 'Σ τὰ γκιούμια ἀδειάζ'νι τὰ καρδάρια, 'ς τὰ γαλόγκιουμα* Θεσσ. (Νερόμυλ.) || Φρ. *Νὰ πάρ'ς τὰ γκιούμια* (εἶθε νὰ ἀναγκασθῇς ἐκ τῆς ἐνδείας νὰ ὑδροφορῇς ἀμειβομένη ἀρά) Μακεδ. (Βογατσ.) *Ρίχ' μὶ τοῦ γκιούμ'* (βρέχει καταρρακτωδῶς) Μακεδ. (Κοζ.) Συνών. φρ. *ρῖχνει μὲ τὸ τουλούμι*. *"Εχ' του κιφάλ' γκιούμ'* — *σὰ γκιούμ'* Μακεδ. (Βλάστ.) β) Μεταφ., ὁ παχὺς ἄνθρωπος Πελοπν. (Κερπιν. Λάμπ.): *Μοῦ 'γινε τζιουγούμι* Κερπιν. γ) Ὁμοιον δοχεῖον χωρητικότητος δέκα ἕως δώδεκα ὁκάδων, μέτρον ὑγρῶν Θεσσ. (Καλαμπάκ. Νευροπ. κ.ά.) Κρήτ. (Μουστάκ.): *Πόσα γκιούμια κρασί ἔβγαλες; Καλαμπάκ. "Εβγαλαν οἱ ἐλιές μας τρία γιγούμια λάδι* Μουστάκ. δ) Μετάλλινον ἢ πήλινον δοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀμέλγουν Νίσυρ. 2) Δοχεῖον ἐκ λευκοσιδήρου ἢ χαλκοῦ εἰς τὸ ὁποῖον διατρεῖται θερμὸν ὕδωρ διὰ τὸ βράσιμον καφὲ εἰς τὰ καφενεῖα ἢ πρὸς ἄλλας χρήσεις, θερμαντήρ "Αθ. "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. κ.ά.) Θεσσ. (Κακοπλεύρ.) Θράκ. (Σαρεκκλ. Σουφλ.) Κρήτ. (Ἄγιος Γεώργ. Νεάπ.) Λυκ. (Λιθύσσ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Σάμ. (Μαρθόκ.) κ.ά. — Π. Παπαχριστοδ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Περίδ. Δημητρ.: *"Εβαλα τοῦ γκιούμ'* 'ς τ' φουτιὰ νὰ γέν' τοῦ νερό Ζαγόρ. *Σκάλιζε τὸ μπρούντζινο μαγκάλι μὲ τὴ χόβολη ἀναμμένη καὶ τὸ μπακιρένιο γκιγιούμι νὰ χαρχαλίζη* Π. Παπαχριστοδ., ἐνθ' ἄν., 84. β) Μικρὸν δοχεῖον πρὸς παρασκευὴν τοῦ καφὲ "Ηπ. (Μαργαρ. Τσαμαντ.) Μακεδ. (Ἀσσηρ.) — Λεξ. Δημητρ. Συνών. *κουκούμι, μπρίκι*. γ) Χαλκοῦν κύπελλον Προπ. (Ἀρτάκ.): *Συγύρισε, μαρή; Τὰ 'πλυνες τὰ πιάτα, τὰ γκιουλούμια, τὰ τσανάκια;* 3) Ποτιστήρι Μακεδ. (Πεντάπ.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. *Γκιούμια* Θράκ. (Ἄλμ. Λαγοθῆρ.), *Γκιούμω* Μακεδ. (Βόιον).

γκιουμιά ἡ, ἐνιαχ. *γιουμιά* Κρήτ. (Κίσ. κ.ά.) *γιγουμε* Δ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὗς. *γκιούμι*, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ τύπ. *γιγούμι*.

